Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 16.12.2025 www.osw.waw.pl

Armia ukraińska kontratakuje pod Kupiańskiem. 1392. dzień wojny

Krzysztof Nieczypor, Piotr Żochowski, Jacek Tarociński

Sytuacja na froncie

W wyniku udanej kontrofensywy na kierunku kupiańskim obrońcom udało się zająć Myrne, Tyszczenkiwkę, Radkiwkę i Kindrasziwkę oraz dotrzeć do rzeki Oskoł i północno-zachodnich przedmieść Kupiańska. Odcięto tym samym pozostałe w centralnej jego części zgrupowanie wroga liczące ok. 200 żołnierzy (zniszczony miał zostać m.in. kanał podziemnego rurociągu, który najeźdźcy wykorzystywali do przemieszczania się na północne obrzeża miasta). **Wojska rosyjskie przejęły całkowitą kontrolę nad Siewierskiem i wsią Swiato-Pokrowśke, wypierając obrońców za rzekę Bachmutkę i dalej na zachód do linii Riznykiwka–Zakitne.** Poczyniły również postępy na południe od Siewierska, zajmując Wyjimkę i Zwaniwkę, oraz w rejonie Myrnohradu, gdzie w otoczeniu wojsk rosyjskich znajdować się ma kilkuset żołnierzy ukraińskich. Kijów najprawdopodobniej nie zdecyduje się na ogłoszenie odwrotu z obawy przed propagandowym zdyskontowaniem tego faktu przez Kreml w toczących się negocjacjach pokojowych.

Siły agresora zdobywają też kolejne tereny na południe od Konstantynówki, gdzie udało im się zająć pozycje w okolicach Iwanopilli, skąd będą się starały przeniknąć na południowe obrzeża miasta. Wróg posuwa się także na zachód od zbiornika Kłeban-Byćke, dążąc do obejścia Konstantynówki od zachodu w okolicy Illiniwki.

Pogarsza się również sytuacja obrońców w Hulajpolu w obwodzie zaporoskim, gdzie wojska rosyjskie osiągają przyczółki po zachodniej stronie miasta i przenikają do jego centralnej części.

Rosyjskie ataki powietrzne

Trwa nieustanny atak rosyjskich sił powietrznych na infrastrukturę energetyczną Ukrainy. Szczególnie dotkliwym uderzeniom rakietami i dronami poddawany jest obwód odeski. 13 grudnia doszło do jednego z największych od początku pełnoskalowej wojny ataków kombinowanych na ten region. Według ukraińskiego dowództwa sił powietrznych wojska

rosyjskie użyły 495 środków walki powietrznej – 30 rakiet różnego typu i 465 bezzałogowców. Zaatakowano m.in. 20 podstacji energetycznych, co spowodowało niemal całkowite odcięcie Odessy i części regionu od prądu, wody i ogrzewania. **12 grudnia w wyniku ostrzału infrastruktury portowej Czarnomorska doszło do pożaru na jednym ze statków należących do tureckiego armatora.** W związku z tym zdarzeniem tureckie MSZ wyraziło zaniepokojenie stanem bezpieczeństwa żeglugi na Morzu Czarnym. Obawy te potwierdziły się dzień później, gdy **wojska rosyjskie dokonały ataku dronami na turecki statek handlowy znajdujący się w wyłącznej morskiej strefie ekonomicznej Ukrainy** (nie odnotowano jednak większych uszkodzeń). **W nocy z 9 na 10 grudnia agresor ostrzelał obwody czernihowski, dniepropetrowski, mikołajowski i sumski, powodując przerwy w dostawach prądu, a w ostatnim z nich również wody.** W nocy z 12 na 13 grudnia wróg zaatakował infrastrukturę krytyczną i przemysłową w obwodach mikołajowskim, charkowskim, odeskim, kirowohradzkim, czernihowskim, dniepropetrowskim i chersońskim. Szczególnie dotkliwie ucierpiały południowe regiony, w tym Chersoń, który został całkowicie odcięty od prądu. W celu eliminacji skutków ostrzału władze w Kijowie powołały sztab kryzysowy, na którego czele stanął wiceminister energetyki Ołeksandr Wjazowczenko.

Oprócz uderzeń na obiekty infrastruktury energetycznej Rosjanie nie zaprzestają aktów terroru wymierzonych bezpośrednio w ludność cywilną. W nocy z 13 na 14 grudnia bezzałogowymi statkami powietrznymi zaatakowali Charków, uszkadzając kilka budynków mieszkalnych, a także Zaporoże, gdzie trafiony został supermarket. Tego samego dnia jeden z bezzałogowców uderzył w szpital w Chersoniu.

Według szacunków dowództwa sił powietrznych Ukrainy w dniach od 9 do 16 grudnia agresor użył 1136 dronów (705 „szahedów”), 16 pocisków Kalibr, ośmiu rakiet balistycznych Iskander-M i pięciu Iskander-K oraz czterech rakiet Kindżał. Odnotowano zneutralizowanie 933 dronów uderzeniowych i 17 rakiet.

Ukraińskie operacje przeciw Rosji

10 grudnia ukraińskie drony morskie Sea Baby dokonały ataku na tankowiec należący do rosyjskiej „floty cienia” na Morzu Czarnym. Jak powiadomiła Służba Bezpieczeństwa Ukrainy (SBU), jednostka płynąca pod banderą Komorów poruszała się w wyłącznej strefie ekonomicznej Ukrainy w kierunku portu w Noworosyjsku. Według portalu internetowego The Atlantic uderzenia są skutkiem przekazywania przez administrację Donalda Trumpa danych wywiadowczych. Jak zauważono w *publikacji*, prezydent USA ma się nie sprzeciwiać takim operacjom. Choć Waszyngton liczy się z ryzykiem destabilizacji globalnego rynku energetycznego, to uznaje ataki na rosyjską logistykę naftową za skuteczny środek nacisku na Władimira Putina. Oczekuje, że zmniejszenie dochodów z eksportu ropy zmusi Kreml do aktywniejszego poszukiwania kompromisu w toczących się negocjacjach pokojowych.

W nocy z 10 na 11 grudnia ukraińskie bezzałogowce dokonały ataku na zakłady chemiczne Akron w Nowogrodzie Wielkim. Przedsiębiorstwo to jest jednym z największych producentów substancji stanowiących podstawę produkcji prochu strzelniczego, amonitów i innych materiałów wybuchowych przeznaczonych dla armii rosyjskiej. W wyniku uderzenia w zakładach wybuchł pożar. Skala zniszczeń pozostaje jednak nieznana.

11 grudnia ukraińskie drony morskie zaatakowały należącą do spółki Łukoil-Niżniewołżsknieft´ platformę wydobywczą ropy naftowej na Morzu Kaspijskim. Było to pierwsze tego rodzaju uderzenie na tym akwenie. W jego wyniku wstrzymano wydobycie ropy naftowej i gazu z ponad 20 odwiertów na jednym z największych złóż należących do Rosji. Dzień później na tym samym morzu **siły ukraińskie przeprowadziły atak na dwa rosyjskie statki handlowe**. Jednostki miały przewozić broń i sprzęt wojskowy, a informacje o tym mieli dostarczyć przedstawiciele operującego na terytorium Rosji antyputinowskiego ruchu partyzanckiego „Czarna Iskra". Obie jednostki figurują na liście sankcyjnej USA z powodu ich wykorzystania do dostaw wojskowych między Iranem a Federacją Rosyjską (FR).

W nocy z 11 na 12 grudnia ukraińskie bezzałogowce zaatakowały rafinerię Sławnieft´-JANOS w Jarosławiu. W wyniku uderzenia w obiekt – należący do jednego z największych w Rosji zakładów przetwórstwa ropy naftowej – wybuchł pożar. Agencja Reutera poinformowała, że uszkodzono instalację przerobu ropy naftowej oraz rampę załadunkową, a przedsiębiorstwo wstrzymało działalność. W nocy z 13 na 14 grudnia zaatakowano zaś rafinerię Afipską w Kraju Krasnodarskim, a także bazy paliwowe: Uriupinską w obwodzie wołgogradzkim oraz w Teodozji na Krymie. Skala zniszczeń pozostaje nieznana. **15 grudnia SBU poinformowała o przeprowadzeniu bezprecedensowej operacji wykorzystania podwodnych dronów morskich w ataku na rosyjski okręt podwodny.** Bezzałogowce Sub Sea Baby miały trafić w jednostkę klasy „Warszawianka" (według klasyfikacji NATO – Kilo) stacjonującą w porcie w Noworosyjsku. W wyniku eksplozji okręt miał zostać poważnie uszkodzony. Ministerstwo Obrony FR potwierdziło trafienie, ale zaprzeczyło informacjom o skuteczności ataku. Według SBU na pokładzie okrętu znajdowały się cztery wyrzutnie pocisków manewrujących Kalibr, które miały być wykorzystane do ataków na Ukrainę.

Potencjał militarny Ukrainy

9 grudnia generał Ołeksandr Syrski poinformował o zakończeniu reformy systemu dowodzenia Sił Zbrojnych Ukrainy (SZU) i całkowitym przejściu armii na strukturę korpusową. Zdaniem naczelnego dowódcy wszystkie korpusy objęły swoje rejony odpowiedzialności wzdłuż całej linii frontu, zastępując dotychczasowe zgrupowania operacyjno-taktyczne i operacyjno-strategiczne. Podkreślił przy tym, że kolejnym etapem zmian będzie dokończenie reorganizacji struktur poprzez formowanie pełnego ukompletowania składu korpusów, polegające na rotacji poszczególnych brygad.

Tego samego dnia Syrski oznajmił też, że kluczową rolę w odstraszaniu rosyjskich najeźdźców odgrywają obecnie systemy bezzałogowe, które odpowiadają za ok. 60% wszystkich trafień w cele wroga. Zgodnie z przedstawionymi szacunkami bezzałogowe statki powietrzne wykonały ponad 304 tys. misji, a naziemne systemy robotyczne – prawie 2 tys., trafiając lub niszcząc łącznie ok. 81,5 tys. celów.

Również 9 grudnia dowództwo Wojsk Lądowych (WL) **odniosło się do głosów krytyki wywołanych decyzją o rozwiązaniu jednostek Międzynarodowego Legionu Obrony Ukrainy. Podkreślono, że wszystkie decyzje dotyczące wykorzystania żołnierzy zagranicznych są podejmowane w ramach ogólnej transformacji Sił Obronnych oraz z uwzględnieniem**

aktualnych potrzeb frontu. Dowództwo WL zapewniło, że żołnierze zagraniczni, którzy podpiszą kontrakty, nadal będą mogli służyć zgodnie ze swoim doświadczeniem, specjalizacją i wyszkoleniem, a ich kompetencje bojowe zostaną wykorzystane tam, gdzie przyniosą największe korzyści dla obrony państwa. Była to reakcja na wypowiedź medialną podpułkownika Andrija Spiwaka z II Legionu Międzynarodowego, który skrytykował decyzję o rozwiązaniu jego jednostki. Ocenił, że likwidacja jednostek cudzoziemskich i wcielenie ich do ukraińskich może zniechęcić potencjalnych ochotników zagranicznych.

10 grudnia ukraińska **Prokuratura Generalna wstrzymała publikację statystyk dotyczących przestępstw związanych z samowolnym opuszczeniem jednostek wojskowych oraz dezercją**. W ocenie prokuratury są one wykorzystywane przez Rosję do prowadzenia operacji dezinformacyjno-psychologicznych w celu formułowania fałszywych wniosków na temat stanu morale ukraińskich żołnierzy. Ponadto informacje te służą przeciwnikowi do oceny poziomu dyscypliny wojskowej, gotowości bojowej poszczególnych jednostek oraz skuteczności systemu mobilizacyjnego. Według wcześniejszych danych w październiku br. wszczęto 18 909 postępowań karnych dotyczących samowolnego opuszczenia jednostki oraz 2276 postępowań w sprawie dezercji. Łącznie od lutego 2022 do września 2025 r. organy ścigania wszczęły blisko 300 tys. postępowań karnych związanych z tymi przestępstwami.

W 2025 r. znacząco wzrosła liczba skarg na działania komisji wojskowych. Ukraiński rzecznik praw człowieka Dmytro Łubiniec przyznał, że odnotowuje się „haniebne" przypadki naruszeń prawa w stosunku do poborowych, w tym bezprawne zatrzymania, konfiskatę rzeczy osobistych, użycie siły fizycznej oraz ograniczanie dostępu do pomocy prawnej. Wskazał też na niską jakość przeprowadzanych badań medycznych, co prowadzi do sytuacji, w których osoby niezdolne do służby są wcielane do jednostek wojskowych.

Według informacji ukraińskiego Sztabu Generalnego z 11 grudnia **żołnierze, którzy po samowolnym opuszczeniu jednostki wojskowej powrócili do batalionów rezerwowych, są kierowani do brygad bojowych wymagających uzupełnienia kadrowego, w szczególności do jednostek szturmowych.** Jak podkreślono, armia podejmuje działania na rzecz uproszczenia mechanizmów transferu żołnierzy pomiędzy jednostkami. W tym celu wprowadzono niedawno nowy, elektroniczny mechanizm wymiany informacji, który ma zapewnić szybkie rozpatrywanie wniosków przez dowódców jednostek. Wdrożone zmiany nie tworzą zarazem możliwości wykorzystywania samowolnego opuszczenia jednostki jako sposobu na przeniesienie się do bardziej „komfortowej" jednostki.

13 grudnia **Gabinet Ministrów Ukrainy podjął decyzję o uruchomieniu pilotażowego projektu automatycznej rejestracji wojskowej poborowych od 18. roku życia oraz mężczyzn w wieku 18–60 lat przebywających za granicą.** Otrzymają oni automatycznie status poborowego podczas wyrabiania lub wymiany dokumentów paszportowych, bez konieczności wizyty w komisjach wojskowej i lekarskiej. Decyzja wpisuje się w szerszy proces cyfryzacji i reformy systemu ewidencji wojskowej. 25 września rząd uprościł procedury rejestracji i skreślania z ewidencji, umożliwiając m.in. zdalną rejestrację 17-latków przez aplikację Reserve+. Z kolei 10 grudnia Gabinet Ministrów zaktualizował zasady wydawania dokumentów wojskowych, które odtąd otrzymują formę wyłącznie elektroniczną.

15 grudnia **minister obrony Denys Szmyhal poinformował, że w pierwszym kwartale 2026 r. Siły Zbrojne otrzymają 12 mld hrywien (ok. 287 mln dolarów) na zamówienia sprzętu wojskowego za pośrednictwem platformy cyfrowej DOT-Chain Defence.** Umożliwia ona jednostkom wojskowym samodzielny wybór i zamawianie niezbędnego wyposażenia w uproszczonej formie. Obecnie dostęp do platformy ma 186 brygad SZU, a także brygady Korpusów Azow i Chartia Gwardii Narodowej. Do grudnia br. za pośrednictwem DOT-Chain Defence na front trafiły m.in. bezzałogowe statki powietrzne oraz środki walki elektronicznej o łącznej wartości 7,6 mld hrywien (ponad 185 mln dolarów).

Zachodnie wsparcie dla Ukrainy

9 grudnia **Sztab Generalny Wojska Polskiego poinformował, że trwają rozmowy ze stroną ukraińską na temat odstąpienia jej 6–8 używanych myśliwców MiG-29** w zamian za udostępnienie Polsce wybranych technologii dronowych i rakietowych. Przekazywanie samolotów wiąże się z osiąganiem przez nie docelowych resursów eksploatacyjnych oraz brakiem perspektywy ich dalszej modernizacji w Siłach Zbrojnych RP.

